

PM 2008:207 RI (Dnr 325-1414/2008)

Utveckling av strukturerade kartläggnings- och bedömningsmetoder (ADAD och SAVRY) inom Stockholms stads ungdomsvård

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Socialtjänstnämnden uppmanas att i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta utvecklings- och implementeringsarbetet av kartläggnings- och bedömningsinstrumenten ADAD och SAVRY inom stadens socialtjänst.
2. Stadsledningskontoret ges i uppdrag att ansvara för samordning av IT-stödet.
3. Stadsledningskontoret ges i uppdrag att utarbeta en fördelningsnyckel för hur implementerings- och driftskostnaderna ska fördelas mellan socialtjänstnämnden och stadsdelsnämnderna.

Föredragande borgarrådet Sten Nordin anför följande.

Ärendet

Socialtjänstnämnden beslutade den 15 maj 2008 att det inom socialtjänsten finns behov av att utveckla systematisk dokumentation och kunskap om vilka personer de möter, vilka behov dessa har och vilka resultat socialtjänstens insatser ger. I Stockholms stad används sedan några år tillbaka det evidensbaserade bedömnings- och kartläggningsinstrumentet ASI (addiction severity index) inom stadens missbruksvård. För handläggning och dokumentation i barn- och ungdomsärenden används utredningsmallen BBIC (Barns Behov I Centrum).

I utredningsarbete av ungdomar tillämpas inte något stadsövergripande bedömningsinstrument eller beslutstöd. Några av stadens stadsdelsnämnder använder varianter av ADAD (Adolescent Drug Abuse Diagnosis) samt SAVRY (Structured Assessment of Violence Risk in Youth) i sitt utredningsarbete av ungdomar. Med medel från kompetensfonden och Mobilisering mot narkotika (MoB) genomfördes två projekt under åren 2006-2007 där några av stadens stadsdelsnämnder har utbildats i ADAD och SAVRY. De tidigare stadsdelsnämnderna Vantör och Rinkeby samt stadsdelsnämnden Hässelby-Vällingby har utbildats i instrumentet ADAD. De tidigare stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta, Hägersten, Kista, Vantör samt stadsdelsnämnderna Norrmalm, Spånga-Tensta, Bromma, Kungsholmen och Farsta har utbildats i beslutstödet SAVRY. Involverade stadsdelsnämnder bedömer att erfarenheterna är goda.

För att få till stånd en mer kunskapsbaserad socialtjänst behövs evidensbaserade behandlingsmetoder. För att vården ska bli effektiv måste beslutade insatser föregås av professionella bedömningar som tar hänsyn till risk- och skyddsfaktorer som på ett strukturerat sätt kartlägger den unges riskområden och behov av hjälp. Behand-

lingsinsatserna för ungdomar med allvarlig kriminalitet är mycket kostsamma för staden. Behovet av att hitta effektiva hjälpinsatser i ett så tidigt skede som möjligt är därför stort. Instrumenten ADAD och SAVRY är en hjälp i utredningsarbetet med att identifiera de ungdomar som är mest i behov av socialtjänstens insatser. Instrumenten ger också möjlighet till jämförelser mellan stadsdelsnämnderna inom staden.

Socialtjänstnämndens bedömning är att det krävs en samordning inom staden för att implementera ADAD och SAVRY. Socialtjänstnämnden föreslår att den ges ansvaret att samordna implementering av metoderna. För instrumentet ADAD behövs även ett samordnat datastöd, vilket skulle innebära att dataversionen läggs som en modul inom paraplysystemet. Socialtjänstnämnden föreslår att ansvaret för att samordna IT-stödet bör läggas på kommunstyrelsen.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen uppmanar socialtjänstnämnden att i samråd med stadsdelsnämnderna fortsätta utvecklings- och implementeringsarbetet av kartläggnings- och bedömningsinstrumenten ADAD och SAVRY inom stadens ungdomsvård. Stadsledningskontoret förutsätter att socialtjänstnämnden ansvarar för det fortsatta utvecklings- och implementeringsarbetet och att det ryms inom socialtjänstnämndens givna budgetram.

Mina synpunkter

För att säkerställa att de verktyg, modeller och insatser som socialtjänsten använder i arbetet med sina klienter ger önskvärda och långsiktiga effekter är det viktigt att kontinuerligt utveckla och implementera evidensbaserade metoder.

I dagsläget används varken något stadsövergripande bedömningsinstrument eller beslutstöd i utredningsarbetet kring ungdomar och det finns ett stort behov av att implementera metoder för att samordna insatserna.

Jag föreslår därför att kommunstyrelsen uppmanar socialtjänstnämnden att i samråd med stadsdelsnämnderna fortsätta utvecklings- och implementeringsarbetet av kartläggnings- och bedömningsinstrumenten ADAD och SAVRY. Jag förutsätter att socialtjänstnämnden tar ansvar för detta arbete samt att det ryms inom socialtjänstnämndens givna budgetram. Jag delar vidare stadsledningskontorets uppfattning att ansvaret för att samordna IT-stödet bör läggas på kommunstyrelsen samt att kostnaderna för implementering och drift fördelas mellan stadsdelsnämnderna och socialtjänstnämnden.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Socialtjänstnämnden uppmanas att i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta utvecklings- och implementeringsarbetet av kartläggnings- och bedömningsinstrumenten ADAD och SAVRY inom stadens socialtjänst.
2. Stadsledningskontoret ges i uppdrag att ansvara för samordning av IT-stödet.

3. Stadsledningskontoret ges i uppdrag att utarbeta en fördelningsnyckel för hur implementerings- och driftskostnaderna ska fördelas mellan socialtjänstnämnden och stadsdelsnämnderna.

Stockholm den 2 oktober 2008

STEN NORDIN

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Roger Mogert* (s), *Yvonne Ruwaida* (mp) och *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta att delvis godkänna föredragande borgarrådets beslut.
2. Därutöver vill vi framföra följande.

En viktig förutsättning för en kunskapsbaserad socialtjänst är att anvisa tillräckliga resurser, vilket inte är fallet idag. Vi är därför oroade över att finansborgarrådet kräver att utvecklingen och implementeringen av kartläggnings- och bedömningsinstrumenten ADAD och SAVRY ska rymmas inom givna budgetramar.

Erfarenheterna av projekten ADAD och SAVRY har visat att personalomsättningen inom stadsdelsförvaltningarnas barn- och ungdomsvård är hög, vilket redan har skapat behov av kontinuerliga utbildningsinsatser i metoderna. Det är inte rimligt att socialtjänstnämnden och stadsdelsnämnderna ska ta kostnaderna inom ram, eftersom vinsterna i form av tidigare insatser och minskat behov av dyrbar ungdomsvård inte syns i budgeten förrän om några år.

Tidigare erfarenheter av implementeringen av olika bedömnings- och kartläggningsinstrument har visat att det både tar lång tid att få alla att använda instrumenten, krävs återkommande utbildningar och en permanent stödfunktion. Vi befärar att implementeringen av de nya metoderna kommer att allvarligt fördröjas utan resurstillskott, vilket ytterst drabbar de ungdomar som med de nya metoderna kanske hade kunnat få hjälp tidigare.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av *Carin Jämtin*, *Roger Mogert*, *Tomas Rudin* och *Malte Sigemalm* (alla s), *Stefan Nilsson* (mp) och *Ann-Margarethe Livh* (v) med hänvisning till reservationen av (s), (mp) och (v) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Nuvarande system för dokumentation och uppföljning inom stadens socialtjänst behöver förbättras för att öka kvaliteten och effektiviteten i vården. Utredningsmallen BBIC är inte tillräcklig som bedömningsunderlag för ungdomar med ett eget riskbeteende. Det är därför angeläget att fortsätta utvecklingsarbetet med både ADAD och SAVRY. Socialtjänstnämndens bedömning är att erfarenheterna från utvecklingsprojekten är tillräckliga för att kunna konstatera att samtliga stadsdelsnämnder ska tillämpa bedömningsinstrumenten. För att få till stånd en mer kunskapsbaserad socialtjänst behövs evidensbaserade behandlingsmetoder. För att vården ska bli effektiv måste beslutade insatser föregås av professionella bedömningar som tar hänsyn till risk- och skyddsfaktorer som på ett strukturerat sätt kartlägger den unges riskområden och behov av hjälp. Behandlingsinsatserna för ungdomar med allvarlig kriminalitet är mycket kostsamma för staden. Behovet av att hitta effektiva hjälpinsatser i ett så tidigt skede som möjligt är därför stort. Instrumenten ADAD och SAVRY är en hjälp i utredningsarbetet med att identifiera de ungdomar som är mest i behov av socialtjänstens insatser. Instrumenten ger också möjlighet till jämförelser mellan stadsdelsnämnderna inom staden.

Socialtjänstnämndens bedömning är att det krävs en samordning inom staden för att implementera ADAD och SAVRY. Socialtjänstnämnden föreslår att de ges ansvar att samordna implementering av metoderna. För instrumentet ADAD behövs även ett samordnat datastöd, vilket skulle innebära att dataversionen läggs som en modul inom paraplusystemet. Socialtjänstnämnden föreslår att ansvaret för att samordna IT-stödet bör läggas på kommunstyrelsen.

Det finns stora behov av att inom socialtjänsten utveckla systematisk dokumentation och kunskap om vilka personer man möter, vilka behov dessa har och vilka resultat socialtjänstens insatser ger. Enligt stadens riktlinjer för handläggning och dokumentation i barnoch ungdomsärenden ska BBIC utgöra utredningsmallen. Men vid utredning av ungdomar med egna riskbeteenden i form av utagerande antisocialt beteende behövs kompletterande strukturerade bedömningsinstrument för att öka möjligheterna att fånga viktiga riskfaktorer. Inom staden har några stadsdelsförvaltningar i projektform testat bedömningsinstrumenten ADAD och SAVRY. Förvaltningens bedömning är att erfarenheter av instrumenten är goda och att det är angeläget att fortsätta utvecklingsarbetet så att samtliga stadsdelsförvaltningar får tillgång till instrumenten. De två instrumenten kompletterar varandra och fungerar väl inom ramen för BBIC. Förvaltningen föreslår att arbetet samordnas av socialtjänstförvaltningen. Inom staden ungdomsvård behövs ett gemensamt databaserat statistiksystem som ger en bild av de aktuella ungdomarnas problem och behov. ADAD är ett databaserat instrument som genererar statistik på individ- och gruppnivå. Förvaltningen föreslår att ett samordnat IT-stöd för ADAD integreras med befintligt IT-system i staden.

Socialtjänstnämnden

Socialtjänstnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 15 maj 2008 att hemställa hos kommunstyrelsen om uppdraget att i samråd med stadsdelsnämnderna fortsätta utvecklings- och implementeringsarbetet av kartlägnings- och bedömningsinstrumenten ADAD och SAVRY inom stadens ungdomsvård, samt att föreslå kommun-

styrelsen att besluta att det elektroniska stödet till kartlägningsinstrumentet ADAD integreras med befintligt IT-system i staden.

Socialtjänstförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 26 mars 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningens bedömning är att nuvarande system för dokumentation och uppföljning inom stadens ungdomsvård behöver förbättras för att öka kvaliteten och effektiviteten i vården. Utredningsmallen BBIC är inte tillräcklig som bedömningsunderlag för ungdomar med ett eget riskbeteende. Det är därför angeläget att fortsätta utvecklingsarbetet med både ADAD och SAVRY. Bedömningen är att erfarenheterna från utvecklingsprojekten är tillräckliga för att kunna konstatera att samtliga stadsdelsförvaltningar ska ha kunskap om och tillgång till, bedömningsinstrumenten. De två instrumenten kompletterar varandra och fungerar väl inom ramen för BBIC. För att få till stånd en mer kunskapsbaserad socialtjänst behövs evidensbaserade behandlingsmetoder. Men för att vården ska bli effektiv, måste beslutade insatser föregås av professionella bedömningar som tar hänsyn till betydelsefulla risk- och skyddsfaktorer och som på ett strukturerat sätt kartlägger den unges riskområden och behov av hjälp. Behandlingsinsatserna för ungdomar med allvarlig kriminalitet är mycket kostsamma för staden. Behovet av att hitta effektiva hjälpinsatser i ett så tidigt skede som möjligt är därför stort. Utredningsarbetet är oftast mycket omfattande och tidskrävande. Socialtjänstens utredningsarbete behöver därför utvecklas och kvalitetssäkras så att fokus läggs på avgörande faktorer. Instrumenten ADAD och SAVRY är en hjälp i utredningsarbete med att identifiera de ungdomar som mest är i behov av socialtjänstens insatser. Instrumenten ger också en möjlighet till jämförelser mellan stadsdelsförvaltningarna inom staden.

Implementering

Implementeringen av bedömnings- och kartlägningsinstrumentet ASI har visat att det krävs lång tid för att få alla chefer och handläggare att använda instrumentet. ASI ligger idag som en modul inom paraplysystemet. Kontinuerliga utbildningar och seminarier har genomförts och en speciell projektledare är sedan några år anställd för att samordna arbetet. För att genomföra det systematiska utredningsinstrumentet DUR inom stadens socialpsykiatri har också bedömningen gjorts att en gemensam samordningsfunktion behövs. Erfarenheterna av projekten ADAD och SAVRY har visat att personalomsättningen inom stadsdelsförvaltningarnas barn- och ungdomsvård är hög, vilket redan har skapat behov av kontinuerliga utbildningsinsatser i metoderna. Bedömningen, med hänvisning till ovanstående erfarenheter, är att det krävs en samordning inom staden för att implementera även dessa metoder. Förvaltningen föreslår att socialtjänstförvaltningen ges ansvaret att samordna implementeringen av metoderna. En samordning behövs också kring datastödet för ADAD. Ett samordnat datastöd behövs för ADAD på samma sätt som för ASI, vilket skulle innebära att dataversionen läggs som en modul inom paraplysystemet. Det är samma företag som har konstruerat datastöden för ASI och AD AD. Genom att Stockholms stad redan har ASI integrerat i paraplysystemet underlättar det möjligheterna att även integrera AD AD i systemet. Flera funktioner kan samordnas och samutnyttjas vilket leder till att kostnaderna minskar för både ADAD och ASI. Ansvaret för att samordna IT-stödet bör läggas på stadens IT-avdelning.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 12 augusti 2008 har i huvudsak följande lydelse.

I syfte att uppnå kommunfullmäktiges inriktningsmål samt mål för verksamhetsområdet finns aktiviteter formulerade för stadens nämnder. Enligt aktivitet i budget 2008 ska socialtjänstnämnden bidra till att fler evidensbaserade metoder införs i stadsdelsnämnderna. Då det för närvarande inte tillämpas något stadsövergripande bedömningsinstrument eller beslutstöd i utredningsarbete av ungdomar finns det behov av ett samordnat utredningsstöd. Erfarenheter från de stadsdelsnämnder som har arbetat med ADAD och SAVRY är goda vilket gör det lämpligt att utöka användandet även till övriga stadsdelsnämnder.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen uppmanar socialtjänstnämnden att i samråd med stadsdelsnämnderna fortsätta utvecklings- och implementeringsarbetet av kartläggnings- och bedömningsinstrumenten ADAD och SAVRY inom stadens ungdomsvård. Stadsledningskontoret förutsätter att socialtjänstnämnden ansvarar för det fortsatta utvecklings- och implementeringsarbetet och att det ryms inom socialtjänstnämndens givna budgetram. Vidare föreslås kommunstyrelsen besluta att det elektroniska stödet till kartläggningsinstrumentet ADAD integreras med befintligt It-system i staden. Stadsledningskontoret föreslår att ansvaret för att samordna It-stödet bör läggas på kommunstyrelsen. Stadsledningskontoret bedömer att kostnaderna för implementering av It-stödet kommer uppgå till 0,1 mnkr. De årliga driftkostnaderna för It-stödet beräknas uppgå till 0,5 mnkr per år. Kostnaderna föreslås fördelas på stadsdelsnämnderna och socialtjänstnämnden.